

ning worden bedreigd en er wordt gezorgd voor een systematische verjonging van de heide en als men er bovendien in slaagt aan een ongebreideld gebruik van de heide door recreatiezoekenden paal en perk te

stellen, behoeft men zich over de toekomst van het korhoen, die hooggewaardeerde, romantische verschijning in het heidelandschap, geen zorgen te maken. Zolang ... en als ...!

Literatuur: J. A. Eygenraam, *Ecologie van het korhoen* (1965); J. P. Kruyt, *Korhoenders* (De Levende Natuur, 1962).

Han Krug

De Keizerpinguïns in de dierentuin van Aalborg in Jutland Denemarken

Tot ons genoegen ontvingen wij wederom een schrijven uit Denemarken en wel over een broedgeval van Pinguïns in de Dierentuin te Aalborg in Jutland, vertaald en bewerkt naar een artikel van Børge Mors. Het is namelijk zo met de Pinguïns dat men aan het verenkleed van deze vogels onmogelijk kan zien wie of er nu papa of mama is. Zij zijn volkomen gelijk in hun geklede jas en witte borst. Zij wandelen in hun geklede jas overtuigd van hun waarde, want een Keizerpinguïn is 20.000 kr. waard!

Een pinguïn broedt 60 dagen aleer hun jong uit het ei komt.

Brehm meldt dat de grootte een meter is en de broedduur tot 43 dagen is. In het begin had 'Strik', zoals zij genoemd wordt, ter onderscheiding van de 5 andere Keizerpinguïns, die in het ijshuis van glas waarin de nodige koude heerst, gezelschap van Søren, die ook broedde. Maar Søren hakte gaten in haar ei, toen zij 14 dagen verder was en daardoor was 'Strik' de enige Keizerpinguïn die dit jaar in gevangenschap broedde. Als alles goed gaat en dat hoopt de directeur Richard Stenild, zal Strik de 29ste januari het eerste Keizerpinguïnjong krijgen dat ooit in gevangenschap geboren is.

Zelfs al zou er dit keer geen jong geboren

worden, dan nog kan de directeur Stenild trots zijn op zijn dierentuin, want hij kan terugzien op een lange reeks van records op het pinguïnfront. Het is het derde jaar achter elkaar dat de Aalborg-Keizerpinguïns eieren leggen. Dat is nog nooit voorgekomen in enige andere zoologische tuin. Bovendien werden er dit jaar, 1967, 2 eieren gelegd. Maar dat het Aalborg gelukt is om Keizerpinguïns te acclimatiseren en 3 jaar lang een stam van 6 stuks in leven te houden, is op zichzelf een even uitzonderlijke gebeurtenis.

In de dierentuin van Frankfurt, die er een heeft waarvoor 20.000 kr. is betaald, is het dier ziek geworden. Het was nochtans ge-acclimatiseerd afgeleverd. In Bronx, New York, zijn er twee. Antwerpen had er 14 die in de tijd van 3 maanden allemaal dood waren. Bronx weet bovendien niet tot welk geslacht hun 2 pinguïns behoren, want mannetje en vrouwtje gaan beiden in geklede jas en al mag er dan wel enig verschil zijn, niemand kan het zien als de pinguïns het niet zelf openbaren door de wijze waarop zij zich gedragen.

De moeilijkheden betreffende de acclimatisering der pinguïns liggen niet, zoals men geneigd zou zijn te geloven, in de tempera-

Broedende Keizerpinguïn

tuur in de woongebieden van de antarctische vogels. Het is niet precies de koude die zij nodig hebben, zegt de directeur Stenild, maar waar voor alles moet oppassen en waarvoor men ze moet beschutten, is de *Aspergillus*zwam die wij alle kennen van de maanden augustus en september wanneer de lucht zwanger is van schimmel. Het is dit waartegen het ijs-glashuis in de tuin met z'n koude, maar vooral droge lucht, de vogels beschermt. Ze zijn immers opgegroeid in het Zuidpoolland waar het meest bacterie-vrije klimaat van de hele wereld is.

in de afgelopen maand is Strik slanker geworden in de geklede jas. Op het naar binnen gelegen ijs nemen de pinguïns, op goede grond, geen voedsel tot zich in het broedseizoen. Maar Strik heeft toch wel gemerkt dat het winter was. Zij heeft om de andere dag een enkele haring gekregen, maar moet er van uit gaan, dat als alles zich normaal ontwikkelt, men niets meer te eten geeft in de laatste tijd, omdat de inwendige organen deze tijd moeten gebruiken om melk te maken, die zij moet opslurpen als voedsel voor het jong in zijn eerste acht levensdagen. In werkelijkheid is er veel meer ondersteboven gegoooid in het bestaan van Strik en zijn lotgenoten, dan men zou geloven, in de 3 jaar dat ze in de dierentuin verblijven.

In de Antarctis keren de duizenden en nog eens duizenden Keizerpinguïns alle terug naar het inlands gelegen ijs in het begin van mei en leggen alle hun ei in dezelfde tijd in de loop van de week tussen de 20ste en de 27ste mei op de drempel van de werkelijke donkere tijd op het zuidelijk halfrond, vóór de zon weer terugkeert en men de lichtere dagen tegemoet gaat. Hier in Denemarken legde Søren haar ei op de 27ste november en Strik het hare op de 30ste november. Op één punt volgden de vrouwtjes de traditie van hun voormoeders, ze legden beiden hun ei in de vroege morgen.

Normaal kunnen dieren hun geslachtsleven niet aanpassen aan de omstandigheden, maar Aalborgs pinguïns deden het volgende: Op weg naar de dierentuin in 1963 ruiden ze, feitelijk een soort chock-rui, die niet volkomen was, aangezien een gedeelte van de rugveren niet werd afgeworpen. Daarna ruiden ze weer in juni 1964, heel normaal naar ouder gewoonte, maar in de routine voor een nieuw leven dat resulteerde in het eerste Keizerpinguïneit van de wereld in gevangenschap gelegd, op 30 november 1964. Helaas leverde dit niets op en ook niet dat wat gelegd werd in 1965, zonder eigenlijk te weten wat de wezenlijke oorzaak was. Inderdaad heeft men in de dierentuin elk jaar de inleidende manoeuvres kunnen volgen van het liefdesleven van de pinguïns met verwennerij en scherts op de manier van duiven en met een tedere liefdeszang, maar de eigenlijke paringsdaad werd niet geobserveerd.

Het ei van Søren was een beetje donker en aangezien het bleek dat het onfris rook reeds na verloop van 14 dagen toen Søren het zelf stuk hakte, zou dit er op kunnen wijzen dat het ei niet bevrucht was.

Of het ei van Strik bevrucht is, zal moeten blijken. Het ei van Strik, waar aller hoop op gevestigd was, bleek op een vroege morgen 'spoorloos verdwenen' te zijn.

Men weet niet wat er mee gebeurd is. Het is natuurlijk een grote teleurstelling en men kan slechts hopen dat het later nog eens zal lukken.